

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Typografie a publikování – 4. projekt
Japonský knihtisk

1 Vznik knihtisku v Japonsku

Japonský knihtisk má dlouhou historii. Japonsko bylo jednou ze zemí, které jako první přebraly tuto dovednost u Číňanů. Jak uvádí [2], knihtisk se objevil v této zemi na začátku 8. století během vládnutí císařky Koken.

2 Směr tisku

Japonsko nemělo svůj systém psaní, než ho přebralo u Čínska v 1. století. Pak už v roce 650 Japonci používali písmena, importovaná z Číny, píše [10].

Japonci umí číst a psát nejen horizontálně, ale vertikálně. Historicky čtou sloupce textů shora dolů, zprava doleva, ale od roku 1949 všechny oficiální doklady musí být v horizontálním formátu. Podrobnější informace jsou v [9].

3 Manga

3.1 Vznik

Podle [7], dějiny *mangy* (grafický komiks) začínají již s začátkem knihtisku v Japonsku – v 8. století. Samozřejmě, tehdy to byly jen jednoduché karikatury. Známý nám formát mangy vznikl po Druhé světové válce. S odchodem militaristické vlády přišly velké změny, což způsobilo vznik těchto kreativních knih – viz [5].

3.2 Šíření

Jak uvádí [3], když v roce 1988 manga „*Akira*“ se dostala do Severní Ameriky a Evropy, měla velký úspěch a hned se stala kultem. Popularita mangy se zvětšila díky „*Sailor Moon*“ a „*Dragon Ball*“, které měly svou adaptaci i na TV.

3.3 Uctívání tradicím

Manga není výjimkou z tradičního pravidla japonského tisku, v ní se taky dodržuje vertikální formát čtení. Nevadí, jestli je přeložena do cizího jazyku – dodržení tohoto formátu dává možnost čtenářům seznámit se blíž s japonskou kulturou (viz [8]).

3.4 Dnešní doba

Jak uvádí [6], čtení mangy je jednou z nejdůležitějších částí každodenní rutiny v Japonsku. Manga se především odlišuje počtem obrázků. Čtenář je schopen pochopit téma mangy i bez velkého množství slov – viz [4].

V současné době čtení zůstává jedním z nejpopulárnějších koníčků Japonců. Většina knih je dostupná ve formátu pocketbooků (*bunkobon*) – viz [1].

Literatura

- [1] ANDREW, T. K.-D.: The History of Books and Print Culture in Japan: The State of the Discipline. *Book History*, ročník 14, 2011: s. 270–304, ISSN 10987371, 15291499.
- [2] EGOROVA, N. N.: Put' yaponskoj knigi: istoriya pechatnoj knigi ot drevnosti do nashih dnei. *Yearbook Japan*, ročník 44, 2015: s. 1–12, ISSN 2687-1432.
- [3] GYLLENFJELL, P.: *Case Study of Manga Translation Problems*. Bachelor thesis, Högskolan Dalarna, 2013.
- [4] ITO, T.: *The Benefits of Anime Background in Comprehension with Manga in Japanese*. Master's thesis, University of Massachusetts Amherst, 2020.
- [5] JAYS, J.: What is Manga, and why is it backwards? [online], rev. 21. října 2016, [vid. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://jaysjapan.wordpress.com/2016/10/21/what-is-manga-and-why-is-it-backwards/>
- [6] MACWILLIAMS, M. W.: *Japanese visual culture: explorations in the world of manga and anime*, kapitola Introduction. Routledge, 2014, ISBN 9780765616029, str. 3.
- [7] MCCARTHY, H.: *A brief history of manga*, kapitola Prehistory of manga. Hachette UK, 2014, ISBN 978-1781570982, str. 4.
- [8] NAVEEN: Why is manga read backwards, from right to left? — Explained. [online], rev. 19. července 2021, [vid. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://theawesomeone.com/why-is-manga-read-backwards-from-right-to-left/>
- [9] OSAKA, N.; ODA, K.: Effective visual field size necessary for vertical reading during Japanese text processing. *Bulletin of the Psychonomic Society*, ročník 29, č. 4, 1991: s. 345–347.
- [10] SKRITTER: A brief history of the Japanese writing system. [online], rev. 25. července 2014, [vid. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://blog.skritter.com/2014/07/a-brief-history-of-the-japanese-writing-system/>